

**VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO
KONTROLĖS SKYRIUS**

**ATASKAITA APIE 2014 METŲ POLITINIŲ PARTIJŲ FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIŲ PATEIKIMĄ**

2015-04-09 Nr.
Vilnius

Politinių partijų (toliau – PP) įstatymo 23 straipsnio 5 dalis numato, kad politinės partijos kiekvienais metais, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – VRK) patvirtintą praėjusių kalendorinių metų politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinį (balansą, veiklos rezultatų ataskaitą, aiškinamąjį raštą) ir valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitą, auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, jeigu ji privaloma, bei politinės partijos narių mokesčių registracijos žurnalą.

Politinių partijų finansinės ataskaitos sudaromos pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 patvirtintas Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinių kampanijų dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) (Žin., 2004, Nr. 171-6342; 2006, Nr. 41-1482; 2008, Nr. 120-4566; 2010, Nr.-2-94; 2010, Nr. 147-7539; 2012, Nr.17-783, Nr. 129-6505).

Iki paskutinės finansinių ataskaitų rinkinių pateikimo dienos, tai yra iki 2015 m. kovo 16 d., gauta 20 finansinių ataskaitų rinkinių. Pavėluotai finansinių ataskaitų rinkinius pateikė 3 partijos: Politinė partija „Sąjunga Taip (2015-04-08), Tautininkų sąjunga (2015-03-25) ir Tautos vienybės sąjunga (2015-03-27).

Narių mokesčių registracijos žurnalus pateikė 16 partijų (2 iš jų pavėluotai: Darbo partija (2015-03-17), Tautininkų sąjunga (2015-03-25).

Politinė partija, per kalendorinius metus gavusi didesnę kaip 200 VMDU dydžio pajamų sumą, tai yra 468 000 litų, privalo su audito įmone sudaryti politinės partijos patikrinimo sutartį. Auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų pateikiama VRK kartu su politinės partijos finansinių ataskaitų rinkiniu (PP įstatymo 25 str. 1 d.). Auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų pateikė 8 politinės partijos.

**Finansinių ataskaitų rinkinius ir auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų
pateikusių politinės partijos**

Eil. Nr.	Politinė partija	Finansinių ataskaitų rinkinys	Auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų
1	Darbo partija	2015-03-13	2015-03-13
2	Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)	2015-03-16	Rengiama*
2.1	Politinė partija „Sąjunga Taip“	2015-04-08	Neprivaloma pateikti
3	“Drąsos kelias” politinė partija	2015-03-16	2015-03-16
4	Emigrantų partija	2015-03-13	Neprivaloma pateikti
5	Lietuvos centro partija	2015-03-16	Neprivaloma pateikti
6	Lietuvos lenkų rinkimų akcija	2015-03-16	2015-03-16
7	Lietuvos liaudies partija	2015-03-16	Neprivaloma pateikti
7.1	Tautinė partija Lietuvos kelias	2015-03-16	Neprivaloma pateikti
8	Lietuvos pensininkų partija	2015-03-10	Neprivaloma pateikti
9	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	2015-03-16	2015-03-25
10	Lietuvos rusų sąjunga	2015-03-06	Neprivaloma pateikti
11	Lietuvos socialdemokratų partija	2015-03-13	2015-03-13
12	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga	2015-03-13	2015-03-13
13	Lietuvos žaliųjų partija	2015-03-16	Neprivaloma pateikti
14	Partija Tvarka ir teisingumas	2015-03-16	2015-03-16
15	Politinė partija „Profesinių sąjungų centras“	2015-03-16	Neprivaloma pateikti
16	Politinė partija Rusų Aljansas	2015-02-19	Neprivaloma pateikti
17	Respublikonų partija	2015-03-16	Neprivaloma pateikti
18	Tautos pažangos partija	2015-03-16	Neprivaloma pateikti
19	Tautos vienybės sąjunga	2015-03-27	Neprivaloma pateikti
20	Tautininkų sąjunga	2015-03-25	Neprivaloma pateikti
21	Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai	2015-03-16	2015-03-16

*- Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) Ataskaita dėl apstebėtų faktų rengiama.

Žadama pateikti artimiausiu metu.

Pateikti finansinių ataskaitų rinkiniai, priedai, auditorių ataskaitos dėl pastebėtų faktų 2015-03-16 buvo paskelbti VRK interneto svetainėje. Informacija atnaujinama gavus naujai teikiamus ar patikslintus dokumentus.

Teisingumo ministerijos 2015-03-09 rašte Nr. (1.18)7R-1636 (VRK registruota 2015-03-09 Nr. 1-1608(1.5)) pateiktas sąrašas politinių partijų, kurių narių sąrašai atitinka PP įstatymo reikalavimus. Sąrašė nurodytos 25 politinės partijos. Iš nurodytų politinių partijų 2014 metų finansinių ataskaitų rinkinių nepateikė:

- 1) Kovotojų už Lietuvą sąjunga,
- 2) Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partija,
- 3) Partija "Jaunoji Lietuva",

- 4) Politinė partija "Lietuvos sąrašas",
- 5) Socialistinis liaudies Frontas,
- 6) Žemaičių partija.

Visos šios partijos 2014 metais buvo pateikę 2013 metų finansinių ataskaitų rinkinius (Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partija, Politinė partija "Lietuvos sąrašas" ir Žemaičių partija – pavėluotai).

Tautos pažangos partija ir Tautos vienybės sąjunga pateikė finansinių ataskaitų rinkinius, nors nebuvo Teisingumo ministerijai pateikusios savo narių sąrašų. Tautinė partija Lietuvos kelias 2014 m. birželio 10 d. reorganizacijos būdu prijungta prie Lietuvos liaudies partijos, politinė partija „Sąjunga Taip“ – prie Liberalų ir centro sąjungos.

Peržvelgus pateiktus finansinių ataskaitų rinkinius nustatyta:

1. Dėl auditorių atliekamo politinės partijos patikrinimo.

2. Dėl auditorių pastebėjimų.

2.1. Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio patikrinimą atliko UAB „Audito gairės“. Nepriklausomo auditoriaus išvadoje atkreipiamas dėmesys į partijos paimtas dvi paskolas, kurių bendra suma 1 500 000 Lt iš kurios per 2014 m. buvo panaudota 600 000 Lt Europos parlamento ir Savivaldybių tarybų rinkimų išlaidoms padengti.

2.2. Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų patikrinimą atliko UAB „Audito svarba“. Nepriklausomo auditoriaus išvadoje nurodoma, kad *„Partijos balanse per vienerius metus gautinų sumų straipsnyje apskaitoma 1 234 282 Lt gautina suma, kurios atgavimas, mūsų nuomone, yra abejotinas. Mes negavome duomenų, kurie leistų mums pagrįstai įsitikinti, ar ši suma bus atgauta, ar bus priimtas kitas sprendimas. Todėl negalėjome įvertinti ar dėl galimo nuvertėjimo būtų reikalingi 2014 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose atspindėtų per vienerius metus gautinų sumų ir 2014 metų rezultato koregavimai“*. Ši pastaba buvo nurodyta ir ankstesniais metais.

3. Dėl pirminio finansinių ataskaitų rinkinių patikrinimo. Peržvelgus pateiktus finansinių ataskaitų rinkinius nustatyta, kad yra nesutapimų suminėse eilutėse neteisingai susumuota, užpildytos ne visos suminės eilutės, nesutampa praėjusio ataskaitinio laikotarpio ir 2014 metais finansinių ataskaitų rinkinyje nurodyti duomenys. 2015 m. kovo 20 d. ir kovo 25 d. el. paštu buvo kreiptasi į partijas dėl aritmetinių klaidų finansinių ataskaitų rinkiniuose. Vėliau finansinių ataskaitų rinkinius pateikę politinės partijos taip pat el. paštu informuotos apie aritmetines klaidas.

4. Dėl fizinių asmenų aukų. PP įstatymas numato baigtinį politinių partijų finansavimo šaltinių sąrašą. Politinės partijos fizinių asmenų aukas gali priimti tik

politinei kampanijai finansuoti. Dvi politinės partijos aiškinamajame rašte nurodė 2014 metais gavusios fizinių asmenų aukų: Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis – 167 780 Lt, Lietuvos rusų sąjunga – 19 731 Lt. Patikrinus Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio 2014 m. gegužės 25 d. rinkimų į Europos Parlamentą politinės kampanijos finansavimo ataskaitą nustatyta, kad nurodyta fizinių asmenų aukų sumą sudaro kandidatų nuosavos (asmeninės) lėšos, panaudotos šiai politinei kampanijai – 44 640 Lt, fizinių asmenų aukos – 118 600 ir fizinių asmenų mažos aukos – 4 540 Lt. Lietuvos rusų sąjunga galimai nurodė 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai finansuoti 2014 metais gautas fizinių asmenų aukas – 18 371,80 Lt ir mažas fizinių asmenų aukas – 1 360 Lt.

5. Dėl Valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo. Darbo partija, Emigrantų partija, Lietuvos centro partija, Lietuvos rusų sąjunga, Respublikonų partija, ir Valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitas pateikė pagal seną, 2010 m. rugsėjo 15 d. VRK sprendimu Nr. Sp-64 patvirtintą formą. Pasikeitus PPPKFFK įstatymo 14 straipsnio 6 daliai, kuri nusako valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, VRK 2012 m. birželio 12 d. sprendimu Nr. Sp-78 patvirtino naujos formos ataskaitą ir Valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitos užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašą. Ataskaita buvo keista nežymiai, tai yra išskaidytos išlaidos trumpalaikio ir ilgalaikio turto įsigijimui bei pergrupuotos išlaidos darbuotojų atsiskaitymui bei Mokesčiams ir kitoms įmokoms į biudžetą.

Pagal galiojančio Valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitos užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 13.5.9. punktą „*straipsnyje „Kitos paslaugos, susijusios su politinės partijos įstatuose numatyta veikla“ nurodomos išlaidos paslaugoms, susijusioms su politinės partijos įstatuose numatyta veikla. Jeigu kitų paslaugų išlaidos sudaro daugiau, kaip 50 procentų paslaugų teikimo išlaidų (4.6. eilutė) arba yra daugiau kaip 10 000 Lt, įterpiamos papildomos eilutės ir nurodomos konkrečios paslaugos ir išlaidos“*. 8 politinės partijos straipsnyje „Kitos paslaugos „nurodė didesnes nei 10 000 Lt sumas (nuo 26 577 Lt iki 938 973 Lt). Politinė partija „Drąsos kelias“, Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionys demokratai ir Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) šias išlaidas detalizavo. Darbo partija, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis, Lietuvos socialdemokratų partija, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, Partija Tvarka ir teisingumas šių išlaidų nedetalizavo.

Daugiausia Valstybės biudžeto asignavimų (46,97 proc. visų išlaidų) 2014 metais panaudota Politinių kampanijų finansavimo išlaidų padengimui. 2014 metais valstybės biudžeto asignavimus gavusios Lietuvos laisvės sąjungos (liberalai), Lietuvos

Respublikos liberalų sąjūdis, Lietuvos socialdemokratų partija, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, Partija Tvarka ir teisingumas ir Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionys demokratai politinės partijos nurodė jų panaudoję daugiau nei gavo 2014 m.

6. Dėl Gyventojų pajamų mokesčio. Pagal pateiktus aiškinamuosius raštus 2014 metais politinės partijos gavo 2 591 707 Lt joms savanoriškai skirtos gyventojų pajamų mokesčio dalies. 2013 metais partijos buvo nurodę gavę 2 751 628 Lt.

7. Dėl nario mokesčio. 16 politinių partijų Aiškinamajame rašte nurodė gavę pajamų iš nario mokesčių, bendra suma – 2 204 703,31 Lt. Daugiausia nario mokesčio nurodė gavusios:

Eil. Nr.	Politinė partija	Suma, Lt
1	Lietuvos socialdemokratų partija	993 260,00
2	Partija Tvarka ir teisingumas	280 165,00
3	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	164 821,00
4	Darbo partija	156 311,00
5	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	143 143,00
6	Lietuvos lenkų rinkimų akcija	126 915,00
7	Lietuvos žaliųjų partija	83 729,31
8	Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)	78 933,00
8.1	Politinė partija "Sąjunga Taip"	70 610,00
9	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga	25 971,00
10	Politinė partija Rusų Aljansas	20 600,00
11	Lietuvos liaudies partija	20 179,00
12	Lietuvos rusų sąjunga	17 300,00
13	Tautininkų sąjunga	16 502,00
14	Respublikonų partija	5 040,00
15	"Drąsos kelias" politinė partija	1 224,00
	Iš viso:	2 204 703,31

Politinės partijos narių mokesčių registracijos žurnalas pildomas VRK informacinėje sistemoje. 12 politinių partijų užpildė ir patvirtino, 3 žurnalo duomenis ar dalis jų įvedė, bet nepatvirtino. Tautininkų sąjunga nevedė visai.

8. Dėl finansinių įsipareigojimų. 17 politinių partijų Balansuose nurodė Mokėtinas sumas ir įsipareigojimus, bendra suma – 7 707 098 (2013 metais buvo 3 639 157 Lt, 2012 m. - 10 991 403 Lt), iš jų 5 881 283 Lt arba 76 proc. sudaro trumpalaikiai įsipareigojimai. Didžiausią trumpalaikių įsipareigojimų dalį 3 595 378 Lt arba beveik 61 proc. sudaro finansinės skolos.

Aiškinamojo rašto prieduose 4 politinės partijos nurodė gavę paskolas iš bankų. Bendra paskolų suma – 3 803 783 Lt (2013 m. buvo 1 893 815 Lt, 2012 m. – 4 809 338 Lt).

9. Dėl sąnaudų darbuotojų išlaikymui. 13 politinių partijų Veiklos rezultatų ataskaitose nurodė sąnaudas darbuotojų išlaikymui. Iš nurodžiusių sąnaudas darbuotojų išlaikymui aiškinamuosiuose raštuose darbuotojų skaičiaus nenurodė tik Lietuvos socialdemokratų partija. Iš nenurodžiusių sąnaudų darbuotojams neturinčios darbuotojų 5 partijos, nenurodė – 4.

10. Dėl tiesiogiai ar netiesiogiai su politinėmis partijomis susijusių asmenų. 2013-02-07 VRK sprendimu Nr. Sp-12 patvirtino Rekomendacijas dėl politinių partijų finansinių ataskaitų rinkinio ir jo priedų pateikimo, kurių 12.1.2 punktu rekomendavo aiškinamajame rašte nurodyti „tiesiogiai ar netiesiogiai su politine partija susijusius ar kitaip politinės partijos kontroliuojamus juridinius asmenis, taip pat juridinius asmenis, kurių steigėjas (vienas iš steigėjų) yra politinė partija”. Pateiktuose aiškinamuosiuose raštuose 7 nurodė neturinčios, kitos nenurodė.

Dėl tikrinimų apimties. Pagal PP įstatymo 25 straipsnio 2 dalį politinių partijų, per kalendorinius metus gavusių mažiau negu 200 VMDU dydžio pajamų sumą, patikrinimą organizuoja VRK. 2012 metais buvo patikrinta 19 politinių partijų 2011 m. finansiniai ataskaitų rinkiniai, 2013 metais – 7 (naujai susikūrusių ar tų, kurios netikrintos 2012 metais). 2014 metais tikrintos Lietuvos socialdemokratų sąjunga ir Tautininkų sąjunga.

Siūloma patikrinti 4 partijas. Politinė partija „Profesinių sąjungų centras“ dar niekada netikrinta (nebuvo teikę Finansinių ataskaitų rinkinio), dalyvavo 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimuose.

Kitas tris partijas galima parinkti burtu keliu arba pagal Aiškinamajame rašte nurodytas gautas pajamas.

	Partija	Nario mokesčiai	Lėšos iš kitos politinės partijos veiklos	Fizinių asmenų aukos	Bankų paskolos politinei partijai	Palūkanos	1 proc. GPM	Iš viso	VRK tikrinta
1.	Lietuvos žaliųjų partija	83 729	48 120		40 000		20 145	191 995	2012
2.	Tautos pažangos partija		83 686					83 686	2012
3.	Lietuvos rusų sąjunga	17 300		19 731			11 614	48 645	2012

	Partija	Nario mokesčiai	Lėšos iš kitos politinės partijos veiklos	Fizinių asmenų aukos	Bankų paskolos politinei partijai	Palūkanos	1 proc. GPM	Iš viso	VRK tikrinta
4.	Tautininkų sąjunga	16 502				40	20 989	37 531	2014
5.	Politinė partija Rusų Aljansas	20 600					4 179	24 779	2012
6.	Lietuvos liaudies partija	20 179					4 017	24 196	Ne, 2012 auditas
7.	Politinė partija "Profesinių sąjungų centras"						9 553	9 553	Ne
8.	Respublikonų partija	5 040					872	5 912	2012
9.	Lietuvos centro partija						3 397	3 397	2012
10.	Lietuvos pensininkų partija						2 506	2 506	2012
11.	Emigrantų partija						1 285	1 285	2013
12.	Tautos vienybės sąjunga						1 272	1 272	2013

SIŪLOMA:

Nustatyti politinių partijų, 2014 metais gavusių mažiau nei 468 000 Lt pajamų pateiktų finansinių ataskaitų rinkinių tikrinimo apimtį

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė